MAF Mediju atbalsta fonds | Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikāciju saturu atbild SIA "Kurzemes Vārds".

Izsludina ārkārtējo situāciju, būtiski ierobežojot nevakcinētos

Valstī no šodienas uz trim mēnešiem izsludināta ārkārtējā situācija, tādējādi spēkā stājoties vairākiem Covid-19 izplatības novēršanai paredzētiem ierobežojumiem. Visi, kam tas iespējams – gan publiskajā, gan privātajā sektorā, aicināti strādāt attālināti.

Nevakcinētie iedzīvotāji turpmāk privātos pasākumos iekštelpās drīkst pulcēties līdz 10 cilvēkiem, savukārt ārā vienkopus drīkst pulcēties līdz 20 nevakcinētām personām. Paredzēts, ka personām, kas nav vakcinētas pret Covid-19 vai nav to pārslimojušas, atļauta iepirkšanās tikai pirmās nepieciešamības veikalos, tādējādi liedzot iespēju apmeklēt, piemēram, lielveikalus.

Tāpat nolemts ierobežot arī vakcinētas personas – piemēram, pasākumos "zaļajā" jeb drošajā zonā noteiktas papildu epidemioloģiskās drošības prasības, proti, jāvalkā maskas, jāievēro distance, tāpat paredzēts ieviest arī konkrētus dalībnieku ierobežojumus noteiktos pasākumos.

Tirdzniecības vietas, kuras var apmeklēt arī personas bez Covid-19 sertifikāta, ir pārtikas veikali, aptiekas, optikas veikali, dzīvnieku barības veikali, preses tirdzniecības vietas, higiēnas preču veikali, telekomunikāciju veikali un degvielas uzpildes stacijas. Šajās vietās uz vienu apmeklētāju jānodrošina 25 kvadrātmetru platība. Savukārt, strādājot drošajā režīmā, uz vienu apmeklētāju būs jānodrošina 15 kvadrātmetri.

Brīvdienās un svētku dienās tirdzniecības centros var strādāt tikai pārtikas veikali, aptiekas, optikas, dzīvnieku barības veikali, preses tirdzniecības vietas, higiēnas preču veikali un telekomunikāciju veikali. Tāpat būs pieejami tādi pakalpojumu sniedzēji kā kurpnieks un ķīmiskās tīrītavas.

Tāpat zināmi ierobežojumi gaidāmi arī izglītības jomā. Lai gan arī pēc ārkārtējās situācijas izsludināšanas skolēni turpinās mācīties klātienē, tiks būtiski samazināts interešu izglītības nodarbību apjoms. Skolotājiem un skolēniem, neatkarīgi no izglītības pakāpes, visās telpās būs jālieto sejas aizsargmaskas. Skolēnu testēšana notiks vismaz reizi nedēļā. Ārkārtējās situācijas laikā netiks organizētas nodarbības ārpus skolas, piemēram, ekskursijas, muzeju apmeklējumi.

Ierobežojumi noteikti arī kultūras un izklaides sfērā – ārkārtējās situācijas laikā kultūras pasākumi drīkstēs norisināties ar mazāku skaitu apmeklētāju. Kultūras pasākumi drīkstēs noritēt "zaļajā" režīmā ar obligātu masku lietošanu un ierobežotu apmeklētāju skaitu jeb 60% no kapacitātes.

Čehijas vēlēšanās triumfē opozīcija

Pēc Čehijas parlamenta vēlēšanām negaidot vadībā izvirzījusies opozīcijā esošā centriski labējo partiju koalīcija "Kopā", kas ar nelielu balsu pārsvaru apsteigusi līdzšinējā premjerministra Andreja Babiša vadīto populistisko partiju "Neapmierināto pilsoņu akcija" (ANO).

Saskaņā ar rezultātiem, kas iegūti pēc vairāk nekā 99% balsu saskaitīšanas, par koalīciju "Kopā", ko veido trīs centriski labējās partijas – pilsoniskie demokrāti, TOP 09 un kristīgie demokrāti –, balsojuši 27,77% čehu, kamēr ANO atbalstījuši tikai 27,15% vēlētāju. Savukārt otra opozīcijas partiju apvienība "Pirātu partija un centriskie mēri un neatkarīgie" ieguvusi 15,58% balsu. Tādējādi **abas opozīcijas partiju apvienības kopā nodrošinājušas parlamenta apakšpalātā vairākumu**, izcīnot 109 no 200 deputātu vietām. Vēl 9,57% balsu ieguvusi pret musulmaņiem noskaņotā galēji labējā partija "Brīvība un tiešā demokrātija", kuru vada Tokijā dzimušais uzņēmējs Tomio Okamura.

Līdz šim Babiša vadītajai mazākuma valdībai, ko veidoja ANO un sociāldemokrāti, parlamentāro atbalstu nodrošināja komunisti. Taču komunisti, iegūstot tikai 3,60% balsu, nav spējuši pārvarēt iekļūšanai parlamenta apakšpalātā noteikto piecu procentu barjeru, un tādējādi pirmo reizi kopš Otrā pasaules kara beigām tie vairs nebūs pārstāvēti parlamentā. Savu pārstāvniecību parlamentā varētu būt zaudējuši arī sociāldemokrāti, kurus saskaņā ar sākotnējiem rezultātiem atbalstījis tikai 4,66% vēlētāju.

Vēlētāju aktivitāte sasniegusi gandrīz 65%, kamēr iepriekšējās vēlēšanās 2017. gadā pie balsošanas urnām devās tikai 60,84% balsstiesīgo.

Nobela Miera prēmija piešķirta žurnālistiem

Šī gada Nobela Miera prēmija piešķirta Filipīnu žurnālistei Marijai Resai un Krievijas žurnālistam, laikraksta "Novaja Gazeta" galvenajam redaktoram Dmitrijam Muratovam "par centieniem nodrošināt vārda brīvību, kas ir priekšnoteikums demokrātijai un ilgstošam mieram", teikts Nobela komitejas paziņojumā. "**Brīva, neatkarīga un faktos balstīta žurnālistika kalpo, lai sargātu no varas ļaunprātīgas izmantošanas, meliem un kara propagandas**," izziņojot laureātu vārdus, sacīja Norvēģijas Nobela komitejas priekšsēdētāja Bērita Reisa-Andersena.

Resa ir līdzdibinātāja 2012. gadā tapušajam tīmekļa medijam "Rappler", kas vērš "kritisku uzmanību uz Filipīnu prezidenta Rodrigo Dutertes narkotiku apkarošanas pretrunīgi vērtēto un asinskāro kampaņu", norādīja Nobela komiteja. Viņa un "Rappler" arī "dokumentējuši, kā sociālie mediji tiek izmantoti, lai izplatītu viltus ziņas, terorizētu oponentus un manipulētu ar sabiedrisko diskursu".

Muratovs ir viens no 1993. gadā izveidotā Krievijas neatkarīgā laikraksta "Novaja Gazeta" dibinātājiem. ""Novaja Gazeta" šodien Krievijā ir visneatkarīgākais laikraksts ar fundamentāli kritisku nostāju pret varu," norādīja Nobela komiteja. "Laikraksta faktos balstītā žurnālistika un profesionālais godīgums to padarījusi par svarīgu informācijas avotu par Krievijas sabiedrības nosodāmajiem aspektiem, ko citi mediji piemin reti," piebilda komiteja.

ĪSUMĀ

Austrija. Pieaugot spiedienam pēc korupcijas skandāla, kas izraisīja valdības krīzi, Austrijas kanclers Sebastians Kurcs paziņojis, ka atkāpjas no amata. Kurcs kanclera amatam izvirzīs pašreizējo ārlietu ministru Aleksandru Šalenbergu, kamēr pats viņš saglabāšot konservatīvās Tautas partijas līdera krēslu un parlamenta deputāta vietu. Saistībā ar kādas korupcijas lietas izmeklēšanu iepriekš tika veiktas kratīšanas gan Kurca birojā, gan Tautas partijas mītnē, gan Finanšu ministrijā, gan mediju grupas "Österreich" ēkā. Kurcs noliedzis jebkādu savu vainu un uzsvēra, ka pret viņu vērstās apsūdzības ir "nepatiesas".

Ukraina šajā ziemā ir paredzējusi izmēģināt valsts energosistēmas pilnīgu atslēgšanu no Krievijas. Par to paziņojis Ukrainas enerģētikas ministrs Germans Galuščenko. Paralēli notiks arī Ukrainas energosistēmas sinhronizēšana ar Eiropu, kas būs vēl viens solis valsts energodrošības stiprināšanā. Ukrainas enerģētiskā drošība ir bijis viens no asākajiem strīdu avotiem, Krievijai un Rietumvalstīm diskutējot, piemēram, par gāzesvada "Nord Stream 2" būvniecību. Ukraina un tās atbalstītāji uzskata, ka šis gāzesvads ir ģeopolitisks projekts, kura mērķis ir aizvirzīt dabasgāzes tranzītu prom no Ukrainas teritorijas.

Spānijai piederošajā Kanāriju arhipelāga Palmas salā jau trešo nedēļu turpinās vulkāna izvirdums. Tas radījis milzīgus postījumus. Iznīcināts vairāk nekā 800 ēku, un vairāk nekā sešiem tūkstošiem iedzīvotāju nācies evakuēties. Lava pārņēmusi aptuveni 150 hektāru lauksaimniecības zemju, kuras lielākoties izmanto banānu audzēšanai. Tādējādi lielai daļai iedzīvotāju laupīts ienākumu avots. Gaisā esošo pelnu dēļ slēgta salas lidosta. Iedzīvotājiem radītie zaudējumi ir milzīgi, un Spānijas valdība solījusi sniegt finansiālu atbalstu.

FOTOFAKTS

Kārtējo protesta sarīkojusi organizācija "Greenpeace", pie Luvras Parīzē uzslejot simbolisku naftas ieguves torni, tādējādi vēršot uzmanību uz pārmērīgo fosilās enerģijas izmantošanu.

FOTO – AFP/LETA

Aicina apvienoties

Pieaugot spriedzei Pekinas un Taibei attiecībās, Ķīnas prezidents Sji Dzjiņpins aicinājis uz Taivānas "atkalapvienošanos" ar komunistu pārvaldīto kontinentālo Ķīnu. Atkalapvienošanās ar "miermīlīgiem līdzekļiem" kalpos visas ķīniešu nācijas interesēm, norādīja Sji. **Atklāti nepieminot ASV, kas paudušas apņēmību aizsargāt Taivānu, Sji brīdinājis pret ārvalstu iejaukšanos,** uzsverot, ka "Taivānas jautājums ir tikai Ķīnas darīšana". Sji ar šo paziņojumu nācis klajā brīdī, kad reģionā krasi pieaugusi spriedze un Ķīnas kara lidmašīnas kopš 1. oktobra 150 reizes ielidojušas Taivānas gaisa aizsardzības zonā.

1949. gadā, kad Ķīnas Republikas valdība zaudēja komunistiem pilsoņkarā un aizbēga uz Taivānas salu, "de facto" radās divas ķīniešu valstis. Ķīna joprojām uzskata Taivānu par savas teritorijas sastāvdaļu.

ŠAJĀ DIENĀ

11. oktobrī

1811. Izgudrotāja Džona Stīvensa izstrādātā laiva sāka kursēt prāmju līnijā starp Ņujorku un Ņūdžersiju kā pirmais ar tvaiku darbināmais ūdens transportlīdzeklis.

1937. Dzimis angļu futbolists Bobijs Čārltons.

1950. ASV kanālam CBS izsniedza pirmo licenci TV raidījumiem krāsās.

1963. 47 gadu vecumā nomira Francijas dziedātāja un kabarē zvaigzne Edīte Piafa.

1986. Reikjavīkā tikās ASV prezidents Ronalds Reigans un padomju līderis Mihails Gorbačovs, lai turpinātu diskusijas par bruņojuma samazināšanu Eiropā.

SAGATAVOJIS ANDRIS SUDMALIS.